

Oppstandelse og liv

Jesus ble igjen opprørt og gikk bort til graven. Det var en hule, og en stein var lagt foran den. Jesus sier: «Ta steinen bort!» «Herre,» sier Marta, den døde søster, «det lukter alt av ham; han har jo ligget i graven i fire dager.» . . . Så tok de bort steinen . . . Så ropte han med høy røst: «Lasarus, kom ut!» Da kom den døde ut, med liksvøp rundt hender og føtter og med et klede bundet over ansiktet. «Løs ham, og la ham gå,» sa Jesus. (Joh 11,38-39, 41, 43-44)

Da Jesus hørte at hans venn Lasarus var syk, ventet han i to dager før han gikk til Betania. Da budet om hans venn kom, var han på den andre siden av Jordanelven, i det området der Johannes hadde døpt omkring tre år tidligere. Jesus hadde gått dit fordi jødene hadde forsøkt å gripe ham sist han var i Jerusalem. Han var i sikkerhet i Perea, på tilstrekkelig avstand fra jødernes høye råd, Sanhedrin, i Jerusalem. Men mange vanlige mennesker kom til ham der, akkurat som de før hadde kommet for å høre Johannes. Når de hørte Jesus, trodde mange at han var den Messias som skulle komme. Men nyhetene fra Marta og Maria avbrøt Jesu arbeid.

Vandringen fra Perea til Betania tok to dager. Jesus og disiplene hans gikk langs veien som krysset Jordan og fortsatte gjennom Jeriko. Fra elven gikk veien sakte oppover mens den nærmet seg Jerusalem. Betania lå omkring tre kilometer fra den hellige byen. Jesus hadde besøkt Marias og Martas hjem flere ganger tidligere. Han fikk alltid en overveldende mottakelse. Marta så til at Jesus og de andre fikk nok å spise, og Maria satt oppmerksom ved hans føtter og lengtet etter hvert eneste ord han sa.

Da Jesus kom denne dagen, var det en sorgens dag. Marias og Martas bror Lasarus var død. Mens Jesus ennå var langt borte, sprang Marta og møtte ham. Med sorg sa hun til Jesus at dersom han hadde vært der, ville hennes bror ikke ha dødd. Jesus forsikret henne om at hennes bror skulle

oppstå igjen. Marta trodde at Lasarus skulle oppstå på den siste dag, men Jesus påminnet henne: «Jeg er oppstandelsen og livet, den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø» (Joh 11, 25-26). Da gikk Marta tilbake til Betania for å fortelle til Maria at Jesus hadde kommet.

Maria skyndte seg til Jesus. Hun gråt da hun falt ned ved hans føtter og utøste sitt hjerte nesten med samme ord som sin søster. Jesus ble dypt rørt og tårer fuktet kinnene hans på vei ned i skjegget. Kanskje hadde han tørket bort tårene da han kom fram til Lasarus' grav. Det var fire dager siden Lasarus hadde dødd.

Det som deretter skjedde, kan aldri glemmes. Med en røst så høy at det kunne virke som om folk i hele Betania og kanskje til og med i Jerusalem kunne ha hørt den, ropte Jesus: «Lasarus, kom ut!» Og den døde mannen adlød!

Om dette var en reise til Jesu fienders festning i Judea, kunne de ikke ta livet av ham. Han førte jo med seg liv og oppstandelse, glede og håp. Hvilken måte å begynne på den siste vandringen med Jesus! Om vi hadde vært der, skulle vi ha snakket i dagevis om hvordan vi så Lasarus stå der i den mørke inngangen til graven, fortsatt innsvøpt i strimlene av linstoff som ble brukt til hans begravelse. Jesus hadde kalt ham tilbake til livet.

De trøstens ord som Jesus sa til Maria om at han var oppstandelsen og livet, ble på en kraftfull og dramatisk måte mer enn bare ord. De var sanne fordi Jesus stod bak dem. For ham var Lasarus' død ikke mer enn en søvn som han kunne vekke sin venn fra. Jesu sterke røst ved graven og underet fikk alle som var der til å gråte av glede og forundring. Jeg har begynt å bli glad i tanken om døden som en søvn som min store venn Jesus skal vekke også meg opp fra.

Jesu kraftfulle røst gav ekko også i Jerusalem noen kilometer borte. Meldinger om underet kom til fariseerne, som raskt kalte sammen Rådet. Der besluttet jødene å drepe Jesus fordi han gjorde for mange tegn og under. Er det ikke merkelig at en så livgivende kraft skulle skape et ønske om død?

Under dette spesielle møtet i Rådet sa øverstepresten Kaifas: «Dere skjønner ingen ting. Dere tenker ikke på at det er bedre for dere at et menneske dør for folket enn at hele folket går til grunne» (Joh 11, 50). Han ville ofre Jesus slik at han og de andre kunne fortsette som ledere for jødene.

Jesu fiender mente at hans voksende popularitet ville trekke folket bort fra jødiske tradisjoner og fra templet.

Ironisk nok mente Kaifas noe annet enn Gud. Guds lenge etterlengtede plan skulle snart bli åpenbar. En mann skulle dø for folket slik at hele folket skulle slippe å forgå. Jesus skulle dø for at ikke en eneste jøde og ikke en eneste hedning skulle behøve å gå fortapt, men få evig liv. Fra Jesu død skulle det komme liv og oppstandelse. Det var noe som Kaifas ikke kunne forstå. Han var forblindet av vantro.

BØNN: Åpne mine øyne, Herre Jesus, slik at de ser din makt over døden når jeg nå begynner min vandring sammen med deg. Åpne mitt hjerte slik at det verdsetter din store kjærighet til alle oss dødelige skapninger. Åpne min forstand slik at den ser din store plan om å dø for meg og hele verden slik at vi får leve. Takk Herre, for dine tårer som minner meg på hvor dypt du elsker dine venner og bryr deg om deres smerte og sorg. Øs ut ditt ords helbredende trøst i min sjels sår slik at jeg kan følge på den veien du baner for meg. Amen.

---

2. Soloppgang

Fra denne dagen la de planer om å drepe ham. Derfor gikk ikke Jesus åpenlyst omkring blant jødene, men drog vekk derfra ut til landet i nærheten av ødemarken, til en by som heter Efraim. Der ble han nå sammen med sine disipler. (Joh 11, 53-54)

Etter at Lasarus var vakt opp fra de døde, ble de jødiske lederne harde som stein. Det var bare én ting å gjøre med Jesus: han måtte dø. Men tiden var ennå ikke inne for Jesus til å dø. Han trakk seg tilbake sammen med disiplene til en liten landsby som het Efraim. Der kunne han i ro og mak undervise dem noen dager til, langt borte fra larmen og støvskyene fra folkemassene. Noen dager til holdt han seg unna Rådets trussel. Mens disiplene var med Jesus i Efraim, satt de igjen og lyttet oppmerksomt til hans ord. De ble styrket av Lasarus' oppstandelse og Jesu ord.

Vi vet ikke sikkert hvor denne lille landsbyen lå, og det spiller ingen rolle. Jesus visste det, og han gikk dit for å vente på påskehøytiden. Hans tid var snart inne. Han var fullstendig klar over det. Han kjente til hver detalj om sin siste vandring til Jerusalem og den siste påskehøytiden, men han ventet og underviste sine disipler. Disiplene må ha følt det på seg at noe stort og viktig skulle til å hende. De visste at jødene ledere ville drepe Jesus, og de fryktet at de også skulle dø. Hver morgen gikk solen opp, og disiplene fikk enda en gang sitte ved Jesu føtter. Borte i Jerusalem kokte det av motstand. Men soloppgangen i denne lille landsbyen minte disiplene på skjønnheten i Guds skaperverk. Ja, «himmelen forkynner Guds herlighet, hvelvingen forteller om hans henders verk» (Sal 19, 2).

Jeg blir alltid fascinert av morgener og soloppganger. Gud farger himmelen med så mye skjønnhet hver morgen. Først er morgenen stille og

mørk, og så, lenge før solen står opp, begynner fuglene å synge. Jeg får alltid en følelse av fred og forventning om den nye dagens hendelser. Luften er fortsatt stille og kjølig når himmelen i øst skifter fra kaldt, mørkegrått til lysere grått i det tidligste morgengryet. Fra det lysegrå går det gradvis i tur og orden over til lilla og rødt.

Når solen begynner å gå opp langt borte i horisonten, kommer først en bue til syne. I Efraim må det ha sett ut som kanten av en kjempestor lysende ball som trenger seg opp fra den sanddekkede horisonten. Jo mer den røde ballen trenger seg opp mot himmelen, desto lysere blir den og skifter fra rødt til oransje og blir til slutt strålende gul. Forandringen fra grått til gult er gradvis, men den tar ikke veldig lang tid. Hvis du ikke ser etter hele tiden, oppfatter du ikke at solen har stått opp før de første varmende solstrålene kjærtegner deg etter en kald og fuktig natt.

Når jeg ser soloppgangen, føler jeg meg liten og ubetydelig. Det er som om jeg står alene foran Guds store makt og majestet. Jeg fylles av ærefrykt og undring over det jeg ser. Når siden solskinnet lysner og den vakre soloppgangen forsvinner, føler jeg min egen uverdighet. I meg selv finner jeg synd. Selv om jeg ofte bestemmer meg for å prise Gud for hans godhet mot meg og hele verden, merker jeg etter bare noen få timer at jeg har forbannet noen, vært sint og vist fram den harde, onde og bitre siden som finnes i meg. Jeg er en synder. Jeg fortjener ikke å se den vakre morgenhimmelen. Gud burde straffe meg og alle som lever under solen.

Jeg vet at salmisten som så Guds herlighet i himmelen, også så et viktigere lys, nemlig Guds ord. Det lyset jaget bort syndens mørke i ham. Det gav lys til salmeskriverens øyne, skapte glede i hans hjerte og opplivet hans sjel. Det han fant i Guds ord, var Guds tilgivelses strålende lys. I hans syndige og fordervede hjerte gikk Guds ord opp som solen og førte med seg fred og skjønnhet. Akkurat som for salmisten har Guds godhet og kjærlighet gått opp også for meg som er en uverdig synder. Enten jeg befinner meg på et lite sted som Efraim eller i storbyens harde gater, elsker og tilgir Gud meg. Jeg må be med salmisten hver dag: «Tilgi meg hver synd jeg ikke vet om» (Sal 19, 13), ettersom syndens mørke vil trenge seg bort fra tilgivelsens lys.

Det er også derfor jeg følger Jesus. Vi som har blitt Jesu etterfølgere, kjenner til vår syndighet og uverdighet innfor en hellig Guds store makt og majestet. Likevel får vi Guds nåde i Jesus. Han velsignet barna med ømhet,

viste kjærlig forståelse for dem som kom til ham med sine problemer og hadde medlidenhet med og helbredet de syke. Han har ikke forandret seg. Fortsatt berører han oss med de ord han talte og lot bli nedskrevet. Han er Guds vidunderlige soloppgang i dette mørket av synd og død. Lasarus' oppstandelse har forsikret alle Jesu disipler om det til alle tider.

Vi følger Jesus fordi vi vil ha den varme og det lys han gir. Er det så merkelig at vi er ivrige til å lytte når han underviser? Iblant finner vi et rolig sted der vi kan lese hans ord. Vi går også til hans hus der vi kan stenge ute hverdagens larm og stanse opp sammen med våre medkristne for å lytte til Jesus. Uten hans ord fortsetter mørket å utbre seg. Hvis vi ikke lytter til Jesus, kommer larmen og mørket til å ta vårt lys fra oss.

BØNN: Himmelen forkynner Guds herlighet, hvelvingen forteller om hans henders verk . . . Tilgi meg hver synd jeg ikke vet om. Ja, vern din tjener mot skammelige synder, så de ikke får makt over meg. Da kan jeg være hel i min ferd, frikjent for store overtredelser. Ta vel imot de ord jeg taler, la mitt hjertes tanker komme fram for deg, Herre, min klippe og min gjenløser! (Sal 19, 13-15). Amen.

---

3. Til Jerusalem for å dø

Han tok de tolv til side og sa til dem: «Se, vi drar opp til Jerusalem, og alt det som profetene har skrevet om Menneskesønnen, skal gå i oppfyllelse. Han skal overgis til hedningene og bli hånet og mishandlet og spyttet på, og de skal piske ham og slå ham i hjel. Og den tredje dagen skal han oppstå.» Men de skjønnte ikke noe av dette. Det var skjult for dem, og de forstod ikke hva han mente. (Luk 18, 31-34)

Da Gud for lenge siden kalte Gideon til å stride mot midjanittenes veldige hær, sa Herrens engel til ham: «Herren er med deg, du djerve kriger» (Dom 6, 12). Disse ordene er verdt å huske på når vi tenker på Jesus og hans disipler. For Jesus er en annen djerv kriger som vi vet har kjempet mot synd, død og helvete for å redde oss.

Da Jesus og hans disipler kom til Efraim (Joh 11, 54) var det bare et par uker igjen til påske. Overprestene og fariseerne hadde beordret alle å fortelle dem hvor Jesus var, slik at de kunne arrestere ham. Men ingen kom for å gripe ham i Efraim. Da det var på tide å feire påske, gav Jesus seg på vei til Jerusalem. Sammen med alle sine disipler dro han i retning av Jordanelven, der de kunne slå seg sammen med mange pilegrimer som kom fra Galilea. Peter og de andre apostlene var nok forundret over Jesu bestemmelse om å gå til Jerusalem. Alle visste at det var en reise til døden. Det hadde Jesus sagt klart og tydelig.

Veiene til Jerusalem var alltid fulle av folk ved påsketiden. Det var tusenvis som gikk til Jerusalem for å feire påske. Jesus og disiplene hadde gått den veien mange ganger før. Da de kom fram til Jordan, må de ha truffet mye folk fra Galilea. Ettersom Jesus hovedsakelig hadde virket i Galilea, kjente de ham godt. Langs veien må disiplene ha snakket med mennesker som de ikke hadde truffet på lenge. Kanskje fortalte de hva Jesus hadde gjort i Betania. Eller kanskje snakket de fremdeles om underne som Jesus

hadde gjort i Galilea, spesielt da han mettet så mange ved Galileasjøen. Liksom alle pilegrimene på vei til den hellige byen sang de festreisegangene (Salmene 120-134) mens de gikk med Jesus og forberedte seg til den store påskehøytiden.

Hvor tydelig Jesus enn hadde forklart seg om hensikten med denne siste ferden, så hadde ikke disiplene forstått det. Hvorfor skulle Jesus til Jerusalem? Forstår vi det? Han kunne ha blitt i Efraim, utenfor sine fienders rekkevidde. Ble han trukket mot Jerusalem slik en nattsvermer trekkes mot den skjebnesvangre ilden? Var han hjelpeløs i møte med politiske intriger og målbevisst motstand?

Jesus var ikke hjelpeløs. Han hadde vekket Lazarus opp fra de døde. Han hadde mettet folkemassene. Han hadde helbredet syke og lamme. Han hadde fått feber til å forsvinne ved hjelp av et ord. Jesus gikk frivillig til Jerusalem, og han visste nøyaktig hva som skulle hende. Han gikk fordi han elsket meg og hele verden. Om han hadde gjemt seg i Efraim eller forsvunnet i folkemengden, ville jeg ikke hatt noen tilgivelse framfor Gud og ikke noe håp om liv i himmelen. På grunn av at han gikk til Jerusalem, er jeg tilgitt, vasket i hans blod, og jeg lever i håpet om oppstandelse og evig liv. Det gjør alle som følger Jesus.

Jesus og disiplene hans blandet seg med folkemengden på veien til Jerusalem. Lite ante de da at Jesus gikk til Jerusalem for å ofre seg selv som påskelammet. Så trege de var alle sammen! Ikke en gang hans nærmeste disipler forstod hva det betydde å gå ved siden av Guds lam til hans offerdød for verdens synder. Alt dette var nå skjult for dem. De kunne jo ha tenkt på hva døperen Johannes hadde sagt tre år tidligere, da han ved Jordanelvens bredd hadde pekt på Jesus med ordene «Se, der er Guds lam, som bærer verdens synd» (Joh 1, 29). Men det kom de ikke på før alt var over.

Da forstod disiplene at Jesus var det eneste store påskelammet som alle de andre lammene pekte fram mot. Hans blod ble utgytt for å redde dem og hele verden fra døden og Guds straff, akkurat som lammets blod som ble strøket på dørstolpene hadde reddet israelittene i Egypt. Alle skriftene i Det gamle testamente pekte fram mot denne siste ferden til Jerusalem da Jesus, Guds lam, skulle dø og oppstå igjen.

Selv om disiplene ikke forstod det akkurat da, hadde Jesus bestemt seg for å dra til Jerusalem fordi han var forberedt på å fullbyrde Guds frelses-

plan. Hans tid var inne. Han skulle ikke gjemme seg for overprestenes og fariseernes vrede og bitterhet lenger. Jesus viste noe annet enn resignasjon der han gikk. Han nærmet seg Jerusalem frivillig fordi han elsket oss alle så høyt. Ja, vi ser at Jesus viste hvor langt hans kjærlighet strekker seg når han besluttsomt gjorde det han måtte gjøre for å gi oss tilgivelse og evig liv.

Gideon var en mektig kriger, men Jesus viste større mot gjennom kjærlighetsfullt og modig å dra til Jerusalem, selv om han visste nøyaktig hva som skulle skje.

BØNN: O Guds Lam uskyldig, på korset ihjelslaget, inntil døden lydig, hvor ille du var plaget! For vår skyld var du såret, har verdens synder båret, miskunn deg over oss, o Jesus! (Norsk Salmebok 148, 1).

---

4. Syn i Jeriko

De drog ut av Jeriko, og mye folk fulgte ham. Ved veien satt to blinde, og da de fikk høre at Jesus gikk forbi, ropte de: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over oss!» Folk skjente på dem og bad dem tie, men de ropte bare enda høyere: «Herre, du Davids sønn, miskunn deg over oss!» Da stanset Jesus, bad dem komme og spurte dem: «Hva vil dere at jeg skal gjøre for dere?» De svarte: «Herre, la oss få synet!» Jesus syntes inderlig synd på dem, og han rørte ved øynene deres. Straks kunne de se, og de fulgte ham. (Matt 20, 29-34)

Den siste store byen på vei til Jerusalem var Jeriko, en viktig by som hadde kontroll over slettelandet omkring. Mye hadde hendt på dette stedet. Mer enn tusen år før Jesu tid hadde Josva og Guds folk marsjert rundt gamle Jeriko, og murene falt ned. Gjennom århundrene ble byen ødelagt og gjenoppbygd mange ganger. Etter hvert nederlag og hver ødeleggelse, bygde noen den opp igjen fordi den hadde slik en strategisk posisjon. Romerne gjorde den til en viktig tollstasjon for å kunne innkreve skatt av karavanene som drog forbi på veien. Herodes den store tilbrakte ofte vinteren i Jeriko da det var varmere der enn i Cæsarea. Han bygde teater, festning, hesteveddelsbane og palass der.

På Jesu tid var Jeriko alltid full av liv. Ved påsketider må det ha vært spesielt livlig ettersom pilegrimene på sin ferd mot Jerusalem drog forbi med sine karavaner. Palmetrær og morbærfikentrær innbød de reisende til å ta en hvil i skyggen. Det er sannsynlig at de to blinde mennene i vår tekst satt i skyggen. Kanskje satt de der med beina i kors på marken nær veien så de kunne tigge av pilegrimene som var på vei til Jerusalem. Når de hørte bevegelsen og støyen fra folkemengden som nærmet seg, begynte de å tigge.

Da de oppdaget at Jesus fra Nasaret kom på veien der de satt, begynte de å rope. Da han kom nærmere, ropte de med høy røst: «Herre, du Davids

sønn, miskunn deg over oss!» Begge de blinde mennene hadde sikkert hørt snakk om Jesus. Beretninger om de store underne han hadde utført, var allment kjent blant folk. Nå kom deres livs store sjanse gående forbi dem på veien. Denne Davids sønn kunne helbrede dem, derfor ropete de. Noen i mengden refset dem og bad dem tie. Men jo mer folk prøvde å dysse mennene ned, desto mer høylytte og iherdige ble de: «Davids sønn, forbarm deg over oss!» Til slutt trengte ropene deres gjennom støyen fra folkemassene og fikk opptoget til å stanse. Deres rop om hjelp stanset Jesus.

Hvilken vidunderlig tanke! Jesus stanset fordi noen trengte hjelp. Han var på vei til Jerusalem, men han var ikke så opptatt at han ikke kunne hjelpe to blinde tiggere på veien. Hvor ofte har jeg ikke kjent meg som en stakkars tigger. Iblant blir livet overveldende for meg. Jeg synes bare jeg står og ser hvordan verden går forbi. Jeg undrer på om jeg kan passe inn noe sted. Andre ganger kjenner jeg meg hjelpeløs, skyldig, frustrert, ensom og desperat. Men min mulighet til å få hjelp kommer også. Jesus er alltid like nær som mitt rop om hjelp. Så jeg ber!

Jesus stanset for å hjelpe. To blinde menn fikk synet sitt. Underet bekreftet enda en gang hvilken makt Jesus har. Bare tenk: Jesus sa et ord til et par blinde menn, og deres øyne kunne se. Ingen annen enn Gud selv kan gjøre dette. Ingen lege kan helbrede gjennom et enkelt ord. Men Jesus gjorde det fordi han er Guds sønn. Om han kan befale bort blindhet, så er det makt i hvert ord han sier. Jeg stoler på at Jesus kommer til å stanse opp for å hjelpe meg også og svare på mitt rop om nåde. Jeg må kanskje holde ut tunge bekymringer og store ulykker, men Jesus kommer til å stanse opp når jeg ber.

Når Jesus besvarer våre bønner, gir han ofte mer enn vi ber om. Disse mennene bad om å få se. Når de rettet øynene mot skikkelsene i lyset, så de Jesus. De fulgte ham med glede fra den dagen. Husker du hvor Jesus var på vei hen? Jerusalem lå bare knapt tre mil derfra, og omtrent en uke senere var det påske. Begge mennene fulgte Jesus hele veien til Jerusalem. Med sin nyervervede synssans så de i løpet av de første dagene ikke bare solskinet, trær, mennesker og byer i Judea. De så også Jesus på vei til Jerusalem for å lide og dø og oppstå igjen for dem som deres frelser.

Davids sønn kom inn i to blinde menns mørke verden og gav dem lys som langt overgikk deres forventninger. De hadde bare villet se, og Jesus

åpnet deres øyne så de kunne se det som alt Guds folk til alle tider hadde lengtet etter å se. David selv og alle troende i gammel tid hadde lengtet etter å få se Jesus fullføre verdens frelse. Vi og tusenvis av andre som er født etter disse hendelsene, kan aldri se det med egne øyne. Vi må stole på det troen ser. Gjennom troen kan vi se Jesus lide og dø for våre synder. Gjennom troen kan vi se den tomme graven som forkynner Guds frikjennelsesdom for verden.

BØNN: Du Davids sønn, gå ikke forbi, mens stans i dag. Jeg trenger nåde. Noen ganger ser jeg bare mine daglige problemer. Det hender at jeg ikke kan se noen utvei av mine vanskeligheter og ingen hjelp for mine problemer. Herre, gi meg synet! Åpne mine øyne så jeg kan se at du står der, klar til å hjelpe meg. Åpne mine øyne så jeg ser at du alltid er beredt til å stanse opp og svare på mine bønner. Du Davids sønn, forbarm deg over meg. Amen.

---

5. I dag har frelse kommet

Han kom til Jeriko og drog gjennom byen. Der var det en mann som hette Sakkeus; han var overtoller og svært rik. Han ville gjerne se hvem Jesus var, men han var liten av vekst og kunne ikke komme til for folkemengden. Da løp han i forveien og klatret opp i et morbærtre for å se ham, på et sted hvor han måtte komme forbi. Og da Jesus kom dit, så han opp og sa til ham: «Sakkeus, skynd deg ned! For i dag vil jeg ta inn hos deg.» Han skyndte seg da ned og tok imot ham med glede. (Luk 19, 1-6)

Da Jesus gikk mot Jeriko sammen med sine disipler, ble nyheten om hvordan han ved et under hadde helbredet de to blinde raskt spredd. Det var vanlig at innbyggerne i Judeas byer og landsbyer ønsket de passerende pilegrimene velkommen. Folk stod ofte i veikantene og ønsket pilegrimene god reise til Jerusalem og påskefeiringen. Men denne dagen var det annerledes i Jeriko. Ikke slik at ikke folk kom. Nei, underet fikk alle til å gå ut for å se Davids sønn.

Sakkeus hørte også nyheten. Han var jøde og overtoller. Det hebraiske navnet hans betyr «ren» eller «uskyldig», men liksom alle tollere var han langt ifra ren. Som de fleste som tok imot toll, hadde han lurt folk ved å kreve for mye penger av dem. Romerne hadde gjort den avtale med Sakkeus at han skulle betale dem en viss sum penger, og om han fikk inn mer, kunne han beholde det. Ettersom den romerske regjeringens styrker alltid stod på tollernes side, kunne man ikke gjøre annet enn å betale det de krevde.

Jeriko lå midt i en frodig oase. Alt som ble eksportert var belagt med toll, og alle karavaner som passerte området, måtte betale. Romerne gjorde Jeriko til en viktig tollstasjon. Overtolleren bodde i tollhuset som romerne hadde bygd. Under den romerske hærens beskyttelse ble Sakkeus rik.

Da Sakkeus hørte at Jesus, Davids sønn, skulle passere Jeriko på vei til Jerusalem, visste han at han måtte se denne store profeten. Han sprang i forveien og forsøkte å finne et sted der han kunne se Jesus, for han var for lav til å kunne se dersom han stod bak masse mennesker. Det er ikke vanskelig å forestille seg hvilke kommentarer folk kunne ha slengt til ham. De fleste ville heller ha spottet ham enn å snakke med ham.

Hva de enn sa var Sakkeus fast bestemt på at han skulle se Jesus. Jeriko var omkranset av trær. Det var lett for Sakkeus å løpe i forveien og finne et morbærtre langs veien der Jesus og alle de andre gikk. Han satte seg blant grenene og ventet. Jeg tror ikke folkemengden kunne unngå å se ham der. Kanskje tenkte de at han så ut som en gribb som ventet på et kadaver.

Opptøget beveget seg sakte fremover i gaten mot det treet der Sakkeus satt og holdt seg i grenene mens han lente seg framover for å se bedre. Da stanset Jesus der Sakkeus var, akkurat som han hadde stanset ved de blinde mennene. Han kikket opp mot grenene og bad Sakkeus komme ned. Om Sakkeus hadde vært en fugl, hadde han ikke kunnet komme raskere til Jesus.

Jesus ville bo i Sakkeus' hus. Straks han hadde vist sin hensikt, vendte folk seg mot ham. De begynte å mumle: «Han tar inn hos en syndig mann» (Luk 19, 7) – ikke hos en ren og uskyldig mann, men hos en synder som bedro dem så ofte han kunne. Ikke desto mindre bodde Jesus hos Sakkeus. Den kvelden avla Sakkeus en bemerkelsesverdig bekjennelse og et løfte. Jesus hadde rensket tollerens hjerte, og Sakkeus ville vise hvor mye han elsket ham ved å gjøre slikt som Jesus syntes om. Han sa: «Herre, halvdelen av alt jeg eier, vil jeg gi til de fattige, og har jeg presset penger av noen, skal han få firedobbelt igjen» (Luk 19, 8).

Jesus sa: «I dag er frelse kommet til dette hus. For også han er en Abrahams sønn, og Menneskesønnen er kommet for å oppsøke det som var for-tapt, og frelse det» (Luk 19, 9-10). Det var så mange i Jeriko som så ned på Sakkeus. Han var isolert og ensom. Jesus minnet ham om at også han var et Guds barn, en høyt elsket synder som han var kommet for å frelse. Hvilken trøst å se Jesus komme til en mann som alle foraktet! Sakkeus' glede er også vår, for Jesus har lett etter hver eneste en av oss. Han har kalt oss fra våre familier, våre venner, våre yrker, våre synder, våre vanskelige liv og vår frykt, like sikkert som han kalte Sakkeus ned fra treet. Selv om vi ikke kan hilse

Jesus velkommen inn i våre hus på samme måte som Sakkeus, så kan vi ta imot ham i våre hjerter og liv slik som Sakkeus gjorde.

BØNN: Herre Jesus, let meg opp når hele verden synes å gå meg imot og jeg kjenner meg utstøtt, og minn meg på at for deg er jeg verdifull og viktig. Du kom for min skyld selv om jeg er en fortapt og fordømt synder. Ditt blod har rensset også meg og gjort meg til ditt barn. Kjære Herre, gjør det slik at jeg kommer til deg med en gang når du kaller på meg og vil at jeg skal følge deg. Gjør det så at jeg slutter å synde og tjener deg med ny kjærlighet og hengivenhet. Amen.

---

6. Forberedelse til begravelse

Seks dager før påske kom Jesus til Betania der Lasarus bodde, han som Jesus hadde vakt opp fra de døde. Det ble holdt et gjestebud for ham. Marta vartet opp, og Lasarus satt med til bords. Da kom Maria med et pund ekte, kostbar nardussalve, og med den salvet hun Jesu føtter og tørket dem med sitt hår. Hele huset ble fylt av duften. (Joh 12, 1-3)

Etter at de hadde tilbrakt natten hos Sakkeus, fortsatte Jesus og disiplene om morgenen sin ferd til Jerusalem. Det var nesten tre mil dit, og de hadde tenkt å stanse i Betania som lå tre kilometer fra Jerusalem. Folkemengden som hadde stimlet sammen rundt dem da de kom til Jeriko, samlet seg igjen i morgengryet, og så gikk de alle mot Jerusalem der de skulle feire påske. Det var antakelig fredag, dagen før sabbaten.

Fra Jeriko gikk ferden til Jerusalem oppover. Jeriko ligger omtrent 300 meter under og Jerusalem nesten 800 meter over havet. Veien var øde og kronglete og et tilholdssted for røvere som ofte angrep veifarende. Jesus hadde brukt dette i lignelsen om den barmhjertige samaritan.

Hvert skritt på veien førte Jesus nærmere fiendene. Øversteprestene og fariseerne ventet på ham, men folkemengdens gode stemning må ha overvunnet disiplenes redsel. Dessuten fulgte de med Jesus. Han var beslutsom og viste ingen frykt for Rådets vedtak om å drepe ham. Mens de gikk, hørte de på Jesus. All frykt og tvil som fantes i deres hjerter forsvant når de hørte hans stille og beroligende ord. De to tidligere blinde mennene fra Jeriko fulgte også med.

Sent på ettermiddagen kom de fram til Betania. Sabbaten begynte ved solnedgangen, og Jesus hadde tenkt å tilbringe sin siste sabbat med vennene sine. Maria, Marta og Lasarus ønsket dem velkommen som så ofte før. Når jeg tenker på hvordan Jesus kom til Betania, forestiller jeg meg at det må ha vært hyggelig å komme til dette vennlige hjemmet. Når disiplene så Lasa-

rus, tenkte de kanskje fremdeles på hvordan han stod der i gravåpningen innhyllt i liksvøp. Jødernes onde sammensvergelse var bare tre kilometer borte, og mye skulle hende fremover. Men nå var det tid for vennskap og kjærlighet.

Da Jesus kom, holdt nok familien på med å gjøre de siste forberedelser til middagen som de hadde laget til hans ære. Det var fredag og sabbaten begynte ved solnedgangen, så alt arbeidet måtte avsluttes. Marta må ha hatt mye å gjøre med å forberede alt. Middagen ble servert i huset til Simon den spedalske. Simon var en av dem som Jesus hadde helbredet for lenge siden. Spedalskheten hans hadde gjort ham utstøtt og uren, men Jesus hadde helt og holdent helbredet hans syke, flekkete hud. Med hjertet fylt av takknemlighet var han nå vert for Jesus og hans disipler.

Den rolige og tankefulle Maria var likevel den som overrasket alle. Mens selskapet lå til bords og nøt måltidet, kom Maria fram bak Jesus. Hun tok en svært velduftende salve og helte den på Jesu føtter. Alle ble forbløffet over Marias handling. Hele huset ble fylt av den gode parfymeduften. Maria helte ikke bare salven utover Jesu føtter, men hun løste sitt lange hår og tørket føttene hans med det. For en jødisk kvinne er det ikke tillatt å ha utslått hår i menns nærvær, men denne gangen ser det mer ut til å dreie seg om en øm gest av respekt og kjærlighet enn om et brudd på lover og skikker.

Det var bare en som protesterte, nemlig Judas Iskariot. Han protesterte ikke mot at Maria hadde håret utslått. Nei, han syntes salven var sløsing med penger. Den var dyr, ja den var verdt en hel årslønn, så han sa: «Hvorfor ble ikke denne salven solgt for tre hundre denarer og pengene gitt til de fattige?» (Joh 12, 5). Det var naturlig at Judas bekymret seg for dette ettersom han var kasserer og kanskje ofte kom med forslag om hvordan pengene skulle brukes. Men disse ordene kom fra hjertets mørke. Senere forstod de andre at Judas hadde tatt penger fra kassen.

Jesus svarte: «La henne være! Hun har gjemt salven til den dag jeg skal begraves» (Joh 12, 7). Ordet begravelse må ha vært som en eksploderende bombe ved dette glade festmåltidet. Jesus hadde fortalt til alle hvorfor han foretok denne siste reisen, nemlig for å dø. Alle visste at jødernes ledere som befant seg bare tre kilometer derfra, ville se Jesus dø. Ja, ordet begravelse var som et knivstikk i hjertet på dem som deltok i dette festmåltidet. Reisen

til Jerusalem innebar mer enn den årlige feiringen av påskehøytiden. Jesus visste at han skulle dø i Jerusalem. Han hadde ikke glemt det.

Men tenk på hva Maria gjorde. Så klarsynt hun var! Hun hadde lyttet til Jesus mange ganger når han talte om sin død som betaling for verdens synder. Hun trodde på det og lette etter en måte å uttrykke sin takknemlighet over frelserens lidelse og død. Tenk på hvor lenge hun hadde måttet spare til denne gaven. Den kostet en hel årslønn! Likevel var hennes gave bare et lite tegn på takknemlighet for at Jesus hadde kjøpt hennes dyre sjel fri fra synden og betalt den med sitt eget blod.

Simon, Lasarus, Marta og Maria viste alle kjærlighet til Jesus gjennom det de gjorde denne kvelden, men Maria aller mest. Hennes gest kom av en dyp tro på hva Jesu død skulle bety. Maria forstod! Det gjør jeg også. Ja, ettersom Jesus døde og oppstod, har jeg tilgivelse og evig liv. Ingen dyrebar gave er tilstrekkelig som takknemlighetsbevis, om det så var alt jeg hadde tjent i hele livet. Maria utfordrer meg hver gang jeg tenker på hennes gave. Jeg må hver dag prøve å komme på hvordan jeg kan takke Jesus for at han har lidd og dødd i mitt sted. Ettersom han har gjort det, skal jeg leve for alltid hos ham og delta i det evige livets festmåltid.

BØNN: Kjære Herre, når jeg tenker på hva du har gjort for meg, kan jeg ikke komme på noen tilstrekkelig god måte å vise deg min kjærlighet og uttrykke min takknemlighet. Herre, ta mitt liv, mine hender, mine penger, mitt intellekt og alt jeg har. La min ydmyke tjeneste være en frisk vellukt som fyller mitt hjem og mitt liv med en duft av kjærlighet til deg. Amen.

---

7. Hosianna, Davids sønn

Dagen etter ble det kjent i den store folkemengden som var kommet til festen, at Jesus var på vei inn i Jerusalem. Da tok de palmegrener og gikk ham i møte, og de ropte: Hosianna! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn, han som er Israels konge! (Joh 12, 12-13)

Betania lå så pass langt fra Jerusalem at Jesus og disiplene hans kunne få litt fred og ro. Det var for langt for fromme jøder å gå på sabbatsdagen. De gamle rabbinerne hadde satt en grense for hvor langt man fikk reise på hviledagen. Om jøder gikk lenger enn rabbinerne hadde bestemt, ble de anklaget for å ha arbeidet på sabbaten. Men omtrent en time etter at sabbaten hadde opphørt ved solnedgang, begynte det å komme folk fra Jerusalem til Betania.

De som ikke hadde stanset med Jesus på fredagen men gått videre til Jerusalem, spredte der nyheten om at Jesus hadde kommet til Betania. Så snart sabbaten var over, kom grupper av folk til Betania mens mørket falt på, ikke bare for å få se Jesus, men også Lasarus. Det må ha summet av snakk og forventning i Betania den kvelden. I Jerusalem la øversteprestene planer om å drepe både Jesus og Lasarus ettersom det var så mange som vendte seg til Jesus i tro siden han hadde vakt opp Lasarus fra de døde.

Da solen gikk opp neste morgen, så den lille byen Betania ut som en livlig markeds plass hvor kjøpmennene delte ut mat. Det var folk overalt. De snakket, lyttet og ventet på å få se et glimt av Jesus eller Lasarus. Vanligvis ville jødiske familier ha vært opptatt med påskefeiringen denne dagen. Dette var dagen da hver familie valgte seg ut påskelammet sitt. Disse menneskene hadde isteden kommet til Betania for å lete etter Jesus.

Jesus var kommet for å feire påske. Til tross for motstanden fra øversteprestene, ledet han mengden mot Jerusalem. Jeg tenker meg at en følelse av høytid bredte seg blant dem. Det må ha vært som om alle Jesu under, alle hans prekener, alle hans lignelser, ja, alle profetiene i Det gamle tes-

tamente nådde sitt høydepunkt i en stor bølgetopp av henførelse og fest. Snart forvandlet folkemengden de to blinde tiggernes rop utenfor Jeriko til en lovsang til Davids sønn.

Like før han kom fram til Jerusalem, stanset Jesus og sendte foran seg to disipler til den lille landsbyen Betfage ved Oljeberget for å hente en eselfole. Da de kom tilbake, bredte noen ut sine kapper på folen. Folkets lovsang brøt ut i høylytte og vedvarende hosiannarop da Jesus steg opp på eselfolen og red mot Jerusalem. Om og om igjen ropte folk: «Hosianna! Velsignet være han som kommer, i Herrens navn. Hosianna i det høyeste!» Noen la sine kapper på veien foran folen. Andre klatret opp i palmene og skar av grener for å legge dem foran Herren. Alt dette skjedde spontant mens mengden foran og bak Jesus fortsatte å rope: «Hosianna i det høyeste!»

Noen fariseere som var med, ville at Jesus skulle roe dem ned, men han svarte: «Dersom de tier, skal steinene rope» (Luk 19, 40). Fra høyden så han Jerusalem som var målet for den lange ferden. Fra Oljeberget kan man se ut over hele byen. Det er fortsatt et vakkert syn for alle pilegrimer.

Jesus stanset. Det var mange som stanset for å betrakte Jerusalem fra Oljeberget og prise Gud for at reisen hadde gått bra. Slik stanset også Jesus, og han gråt. Hans tårer kom ikke av glede over endelig å ha kommet fram til Jerusalem eller over hosiannaropene fra folkemengden. Nei, det var sorgens tårer over Jerusalems vantro. Nedenfor seg så Jesus templet, som ytterst var omgitt av bymuren og innerst av tempelmuren. Hvor storslagent synet enn var, så var templet likevel sentrum for motstanden mot Jesus. Der hadde overprestene bestemt at de skulle drepe ham. Jesus gikk inn i Satans festning, og han gråt over dem. «Om også du på denne dagen hadde forstått hva som tjener til fred! Men nå er det skjult for dine øyne» (Luk 19, 42). For en kjærlighet Jesus hadde, ikke bare til oss, men også til sine fiender!

Hosiannaropene fortsatte. Da folket i Jerusalem oppdaget at han som hadde vakt opp Lasarus, var i anmarsj, gikk de ut for å møte ham. Opptøget gikk det siste stykket ned og passerte gjennom porten som førte inn til Jerusalems gater. For en dag! For en hendelse! Det er ikke å undres over at alle fire evangelistene gjengir den. Akkurat denne dagen da jødene skulle velge ut lammet til påskefeiringen, kom Jesus, Guds lam, til templet. Han var den Gud hadde utvalgt, Guds offerlam, som ble ført til templet for å slaktes.

Johannes forteller at disiplene ikke forstod alt dette før etter at Jesus var blitt forherliget. Vi har fordelene av å kunne se tilbake på disse hendelsene gjennom de samme disiplers øyne når de siden hadde forstått alt sammen. Palmesøndagen var en stor dag ettersom Guds plan bare var en uke fra sin fullbyrdelse. Gud hadde talt om den i århundrer, ja, helt fra Adams og Evas tid. Til slutt hendte det, og jeg forstår det. Jeg får også lyst til å prise Gud!

BØNN: Pris og takk til deg, Herre Jesus! Du er Guds lam for meg. Noen ganger blir min takksigelse halvhjertet og tankeløs i min grå hverdag. Hjelp meg, Herre Jesus, å forstå at du kommer til å gjøre min lovsang fullkommen i himmelen når jeg sammen med dine tusen på tusen får synge: «Verdig er Lammet som ble slaktet, verdig til å få all makt og rikdom, visdom og styrke, ære, pris og takk» (Åp 5, 12). Gjenoppvekk forundringen i mitt hjerte hver dag, slik at jeg fylles av oppriktig og inderlig takksigelse. Amen.
